

Claus Rønlevs bibliotek

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine mange tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

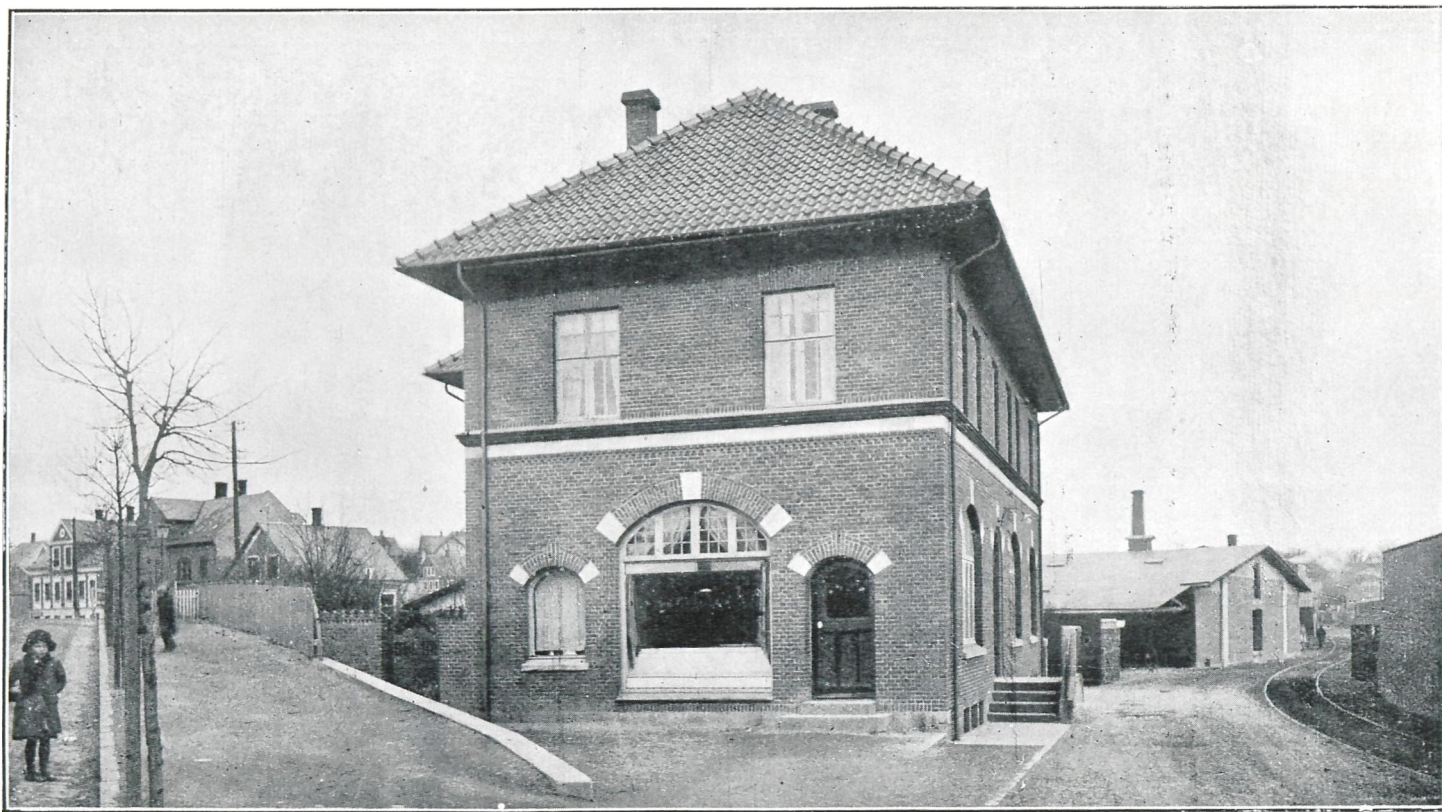
Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

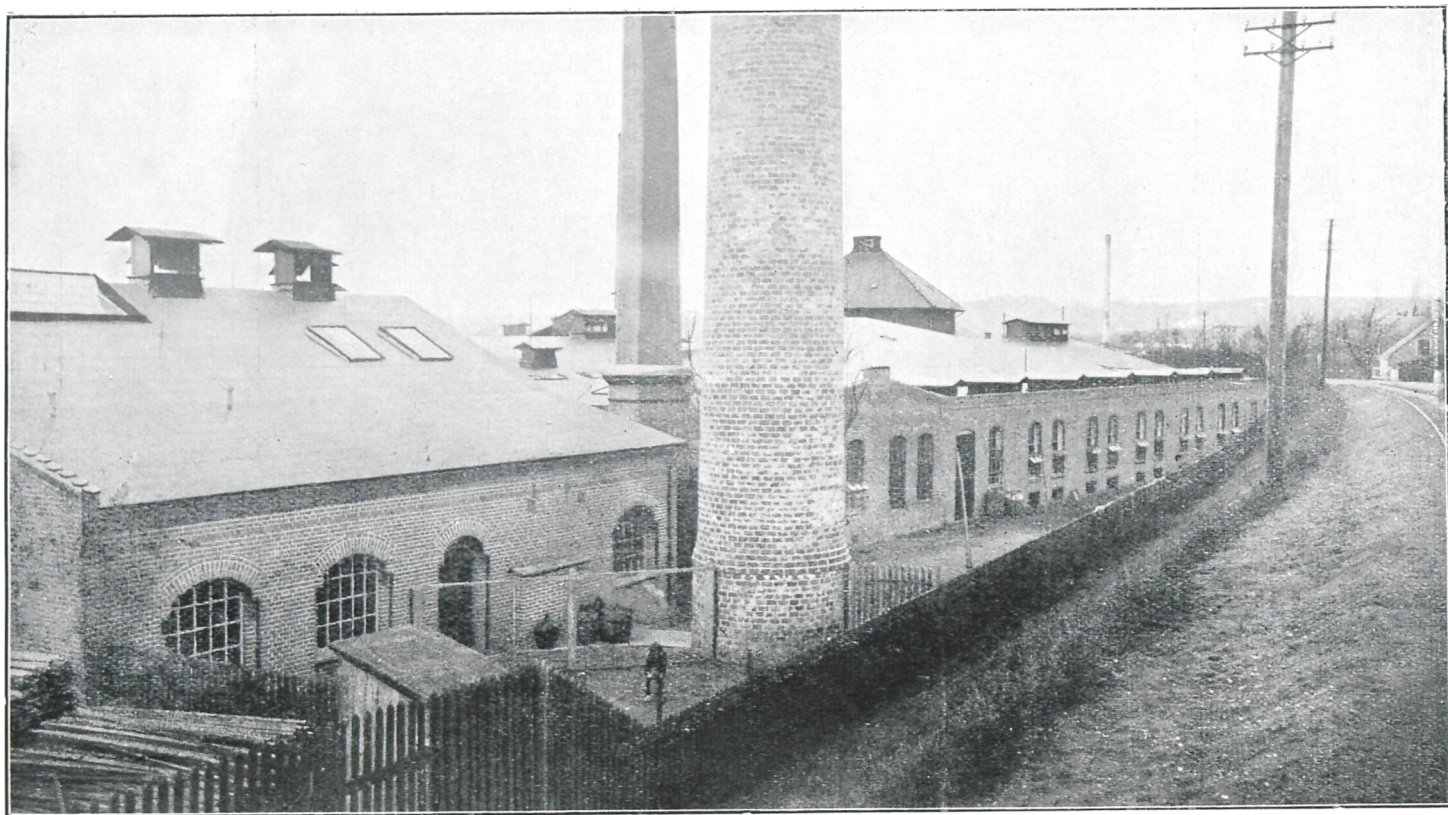
SVENDBORG
ANDELS-SVINESLAGTERI

GENNEM 25 AAR

1897—1922

Administrationsbygningen.

Slagteriet set fra Banelinien.

Der kommer Svin fra Øerne.

Svalegangen.]

SVENDBORG
ANDELS-SVINESLAGTERI

GENNEM 25 AAR

1897—1922

VED

KONSULENT M. HELM

SVENDBORG AMTS-BOGTRYKKERI

1922

Forord!

Da Bestyrelsen for Svendborg Andelssvineslagteri i Fjor rettede den ærefulde Opfordring til mig at skrive Slagteriets Historie, var det min første Tanke at udarbejde et stort Festskrift, der skulde indeholde udførlige Oplysninger om Driften gennem de 25 Aar.

Ved at syse med de grundlæggende Arbejder for det, kom det imidlertid til at staa mig klart, at et saadant vilde blive af betydeligt Omfang, og hvis det saa tillige skulde udstyres som et Skrift af den Art nødvendigvis maa for at fremtræde i en værdig Skikkelse, vilde det blive uforholdsmæssigt dyrt.

Ved Forhandlinger med Bestyrelsens Formand, Hr. Forpagter Theilmann, blev vi derfor enige om at indskrænke Skriftet og Udstyrelsen saa meget som muligt, da vi ikke mente det forsvarligt for Tiden at ofre saa mange Penge paa det, og Skriftet fremtræder derfor i denne fordringsløse Skikkelse.

Jeg er mig bevidst at meget, som det havde haft sin Interesse at komme nærmere ind paa, har maattet udelades, men jeg haaber dog, at adskillige maa have Glæde af at læse det igennem. Det er et Kapitel af sydfynsk Landbrugs Udviklingshistorie, som mangfoldige af Slagteriets nuværende Andelshavere har levet med i og givet betydningsfulde Bidrag til.

Svendborg, i Maj 1922.

M. Helm.

De sidste tyve Aar af det nittende Aarhundrede betegner en saare rig Udvikling i „dansk Landbrugs Historie“; skulde dette Tidsrum havde en særlig Betegnelse, fandtes vel ikke nogen mere træffende end „*Andelsbevægelsens Tidsrum*“. Det var i Aaret 1882, det første Andelsmejeri oprettedes ovre i Hjedding ved Varde, og fem Aar senere — 1887 — byggedes det første Andelsslagteri i Horsens, og derefter gik det Slag i Slag, den ene Dampskorsten rejste sig efter den anden Landet over.

Vort vigtigste Udførselsmarked for Flæsk var forud for dette Tidrum Tyskland, men da dette den 29. November 1887 udstedte det bekendte Forbud mod Indførsel af Svin fra Danmark, fremkaldte dette saa daarlige Afsætningsmuligheder for dansk Flæsk, at netop denne Omstændighed blev en af de stærkest medvirkende Aarsager til, at der rundt om i Landet rejstes en Bevægelse for at faa oprettet Andelsslagterier, der kunde skabe en naturlig Konkurrence til de bestaaende Privatslagterier. Ganske vist var Tyskland ikke det eneste Sted, hvortil der eksporteredes Flæsk fra Danmark, for der var allerede den Gang paabegyndt en Udførsel af levende Svin til England (og Belgien), men denne var ikke stor nok til at holde Priserne oppe; disse var for store, fede Svin det meste af Vinteren 1888 kun 40 Øre pr. kg levende Vægt.

Samtidig var Efterspørgselen efter Bacon god i England, og da den amerikanske Flæskeproduktion det Aar ikke var større, end at det meste Flæsk kunde bruges

hjemme i Fristaterne, steg Priserne derovre, saa den jævnlig var højere end Prisen her i Europa.

Amerika udførte som Følge heraf det Aar kun meget lidt Flæsk til England, og det manglende blev saa erstattet af *dansk* og tildels svensk Flæsk.

Det danske Flæsk begyndte at vinde Ry baade i London og Nordengland, og Aaret blev derfor gunstigt for vore Slagterier, der forstod at udnytte Situationen.

Forholdene var saaledes tilrettelagt saa gunstigt som vel muligt for Drøftelsen af og Oprettelse af Andelssvine-slagterier, men Sagen gik ikke saa glat alligevel; den havde sine Modstandere ikke alene mellem de bestaaende private Slagterier og disses Opkøbere, men ogsaa mellem Landmændene selv, fra hvis Side der ofte udtaltes en Frygt for de økonomiske Vanskeligheder, en saa stor Sag kunde medføre. Mange var ogsaa ængstelige for, at man gennem Andelsslagterierne skulde komme ind paa en for ensidig Produktion af „*Sengsvin*“ og fandt det heldigere og mere formaalstjenligt ogsaa at opretholde en Produktion af store fede Svin for at bevare Markedet i Tyskland, naar dette atter en Gang blev genaabnet.

Fra Handelsstandens Side mødte Andelstanken ogsaa en Del Modvillie, og i Grosserersocietetets Handelsberetning for 1888 skrives der saaledes:

At Andelsslagterierne iøvrigt synes at betale en lavere Pris end de private Slagterier, uden — idet mindste efter hvad man til Dato har set — gennemgaaende at have kunnet give en Dividende, der er tilstrækkelig til at dække den lavere Pris, de har erlagt, og den de private betaler. I det hele maa det vist nok siges, at denne Plan for Sammenslutning mellem Landmændene langt fra har blot tilnærmelsesvis en lignende Berettigelse og Betydning som Andelsmejerierne, hvormed de ofte sammenstilles. Medens nemlig Andelsmejerierne med lavere Omkostninger end Enkeltmandsdrift fremstiller et langt bedre Produkt, er snart det modsatte Tilfældet med Andelsslagterierne,

ved hvis store Antal Landets samlede Driftsudgifter forøges, medens Produktets Kvalitet forringes derved, at Sorteringen af de mindre Kvaliteter maa blive mindre fuldkommen end for de store.

Disse og lignende Betragtninger forskrækkede dog ikke den danske Andelsbonde. Der holdtes Møder om Slagterisagen overalt, snart var det den stedlige Landboforening, der tog Initiativet, og snart var det Landmændene selv; og allerede i 1888 oprettedes der Andelsslagterier i Esbjerg, Faaborg, Kolding og Holbæk. Aaret efter byggedes Slagelse, Odder, Madsnesund og Nykøbing F., og i 1890 kom Skanderborg, Randers og Køge til. I 1891 byggedes Hjørring, Nr. Sundby og Rønne, 1894 Roskilde og Frederikssund, 1896 Ringsted, Haslev, Kalundborg og Bogense, og i 1897 Svendborg, Nakskov og Odense.

Det er en mægtig Udvikling at se tilbage paa, idet der ti Aar efter, at det første Andelsslagteri var rejst, fandtes 24 ialt, nemlig 8 i Jylland og 16 paa Øerne.

Købmand *J. P. Baagøe*.

Her i Svendborg fandtes der paa det Tidspunkt, vort Slagteris Historie begynder, et Aktieslagteri. Det var bleven startet i August 1890 med den daværende bekendte Købmand *J. P. Baagøe* som Formand og Hr. *Sick*, nuværende Direktør for Frederikssund Andelsslagteri, som Direktør, hvortil vel langt den overvejende Del af Egnens

Landmænd leverede deres Svin.

Der var imidlertid her som andre Steder stærkt Røre om Slagterisagen, og saavel i Dagspressen som ved Møder diskuterede man ivrigt, hvor eventuelle fynske Slagterier skulde oprettes og bygges. Fra flere Sider hævdedes det, at det maatte blive Odense, der med sin centrale Beliggenhed og store Opland, og den store By som Aftager af Affaldsprodukterne, egnede sig bedst dertil; men de øvrige Byer, der nu bedre end fra først af forstod Betydningen af at

faa saadanne store industrielle Virksomheder knyttet til sig, vilde ikke uden videre lade Odense løbe af med Profitten, men begyndte at røre paa sig og gjorde fælles Sag med Egnens Landmænd. Allerede i Sommeren 1896 drøftede man ivrigt Mand og Mand imellem Spørgsmaalet om Oprettelsen af et Andelsslagteri i Svendborg, og Tanken faldt da ganske naturligt paa at købe eller leje det alt bestaaende Slagteri, men endnu var der ikke nogen Organisation, der tog sig af Sagen.

Ved Aktieslagteriets Generalforsamling den 17. Oktober 1896 drøftede man dog ogsaa temmelig indgaaende de fremsatte Tanker, men da der kun var meget faa Landmænd og Svineproducenter til Stede, kunde der ikke træffes nogen egentlig Afgørelse. Forhandlingerne resulterede dog i, at Aktieslagteriets Bestyrelse søgte og fik Generalforsamlingens Bemyndigelse til at træde i Forhandling med Svineproducenterne om Sagen.

Allerede den 28. Oktober samme Aar indkaldtes der til en ny Generalforsamling, hvor Sagen atter drøftedes, og denne Gang med større Udbytte, idet der den Dag var mange Landmænd til Stede.

Aktieselskabet tilbød nu at leje et eventuelt Andelselskab Slagteriet for et Tidsrum af 5 Aar, mod at et saadant svarede Aktieselskabet en Leje paa 4 pCt. af Aktiekapitalen, der var 64,900 Kr. plus 1 pCt. af Omsætningen. Dette sidste Beløb skulde henlægges i hele Perioden, og forsaavidt Landmændene da efter Femaarsperiodens Udløb vilde købe Slagteriet til en Pris af 115,000 Kr., skulde dette Beløb deles lige mellem Aktionærerne og Andelshaverne.

Saaledes lød Tilbudet, Generalforsamlingen suspenderedes lidt, og de tilstedeværende Landmænd trak sig tilbage for at forhandle indbyrdes om Sagen.

Man enedes meget hurtigt om at modtage dette Tilbud paa Betingelse af, at Købesummen for Slagteriet, naar den

Forpagter *Theilmann*,
Hvidkilde.

femaarige Periode var udløben, blev sat til 100,000 Kr.

Da Generalforsamlingen atter genaabnedes, fremsatte Landmændene ved Forpagter *Theilmann*, Hvidkilde, som var bleven valgt til Ordfører for dem, dette Tilbud, og efter en Del Forhandling frem og tilbage enedes Parterne om en Købesum for Slagteriet paa 110,000 Kr., dog med det Forbehold, at det kunne lykkes det nye Andels-selskab at tegne saa stort et Antal Svin, at Slagteriets Drift var sikret.

Der nedsattes straks et Udvalg, bestaaende af:

- Forpagter *Theilmann*, Hvidkilde,
- Gaardejer *Hans Lundsgaard*, Trunderup,
- „ *Knud Lyder Hansen*, Ellerup,
- „ *J. P. Rasmussen*, Skaarup,
- „ *Mogens Hansen*, Søby,
- „ *Jørgen Sloth*, Staagerup, og

Amtsraadsmedlem *Jørgensen*, Simmerbølle,

til at arbejde videre for Sagen, og Udvalget bemyndigedes til at supplere sig med Mænd i de forskellige Sogne for at fremme den mest muligt.

Udvalget gik meget aggressivt til Værks og udsendte allerede faa Dage efter Mødet nedenstaaende Indbydelse til Mænd i de interesserede Sogne.

Indbydelse.

Paa et den 28. Oktober 1896 i Svendborg afholdt Møde af ca. 300 af Amtets Landmænd vedtoges det enstemmigt at slutte sig til Svendborg Svineslagteri efter det ved Generalforsamlingen samme Dag vedtagne Forslag, som lyder:

Slagteriets Drift ledes af en Bestyrelse, hvoraf den ene Halvdel vælges af Aktieselskabet, den anden Halvdel af Andelsselskabet. Svinene bliver af Andelsselskabet leverede til Slagteriet efter en bestemt Pris i Henhold til en eller flere af de bestaaende officielle Noteringer. — Til Driftsudgifter hører Vedligeholdelse af Slagteriets Bygninger og Inventar.

Driftsoverskudet deles mellem Aktieselskabet og Andelsselskabet, saaledes at Aktieselskabet faar 4 pCt. af Aktiekapitalen (64,900) og $\frac{1}{2}$ pCt. af Omsætningen. — Restbeløbet udbetales Andelshaverne i Forhold til den Sum, de har faaet udbetalt af Slagteriet for Slagterisvin i det forløbne Aar.

Denne Overenskomst er kun forpligtende for Aktieselskabet, naar der inden 15. December d. A. af Andelshaverne tegnes et Antal af 15,000 Svin til aarlig Levering.

For at realisere ovenstaaende Plan blev ved Mødet valgt et Udvalg paa 7 Medlemmer til sammen med Bestyrelsen at arbejde videre for Sagens Fremme.

Som Medlemmer af dette Udvalg valgtes:

- Hr. Forpagter *Theilmann*, Hvidkilde.
 „ Gaardejer *Hans Lundsgaard*, Trunderup.
 „ Sogneraadformand *J. P. Rasmussen*, Skaarup.
 „ Gaardfæster *Mogens Hansen*, Søby.
 „ Gaardejer *Knud Lyder Hansen*, Ellerup.
 „ Gaardejer *Jørgen Hansen Slot*, Staagerup.
 „ Amsraadsmedlem *H. Jørgensen*, Simmerbølle, Langel.

Dette Udvalg bemyndiges til at supplere sig med Mænd i de forskellige Sogne for at fremme Sagen.

Det er vor Overbevisning, at ovenstaaende Forslag vil byde Svineproducenterne de bedste Betingelser, som noget Slagteri overhovedet kan byde, idet nemlig Producenterne fritages for al solidarisk Penge-Garanti, imod en ringe Afgift til Aktieselskabet ($\frac{1}{2}$ pCt. vil for sidste Aar andrage ca. 18 Øre pr. Svin).

Det er uomstrideligt, at der er forbunden en større Risiko ved at opføre et Slagteri, hvorved der bindes en betydelig Kapital, da det jo ikke er givet, at Svineproduktionen vil vedblive at være rentabel i Fremtiden og muliggøre, at de opførte Bygninger i Tide kan være fuldt afskrevne.

Det maa ogsaa staa enhver klart, at det vil vare en Tid, før et nyt Slagteri kan opnaa de Priser i England,

som et ældre, velrenommeret Mærke kan opnaa. Vi maa derfor anse denne Overenskomst med Aktieselskabet Svendborg Svineslagteri i alle Maader tilfredsstillende for Svineproducenterne, og er det vor Overbevisning, at intet Andelsselskab har kunnet paabegynde sin Virksomhed under mere gunstige Forhold.

I Henhold hertil anmoder vi Dem om selv at tegne Dem for Deres Produktion af Slagterisvin og tillige arbejde for Tegning i Deres Kreds.

Naar det tilstrækkelige Antal Svin er tegnet, vil Andelshaverne blive indvarslet til en konstituerende Generalforsamling, hvor Bestyrelsen vælges og Love vedtages.

Udvalget.

Det viste sig ogsaa hurtigt, at der var Interesse nok for Sagen. Tegningen af Svin foregik saa hurtigt, at det nye Andelsselskab allerede kunde holde konstituerende Generalforsamling

den 15. December 1896,

og denne Dag maa saaledes betragtes som

Svendborg Andelssvineslagteris Fødselsdag.

Slagteriets ældste Forhandlingsprotokol indeholder kun meget faa Oplysninger fra den Tid, men den, der skriver disse Linier erindrer saa nogenlunde Begivenhedernes Gang.

Den konstituerende Generalforsamling havde samlet usædvanlig mange Mennesker, og det har forøvrigt været et Særkende for de fleste efterfølgende Generalforsamlinger.

Gaardejer *Hans Lundsgaard*, Trunderup, bød paa Udvalgets Vegne velkommen og gjorde Rede for de Resultater, dette gennem sit Arbejde var kommen til. Han foreslog at vælge Forpagter *Theilmann*, Hvidkilde, til Dirigent, og denne oplæste derefter det Udkast til Love for Andelsselskabet, som blev vedtaget, men som senere i Aarenes Løb er undergaaet mange Ændringer,

saadan som Tiden og Forholdene har nødvendiggjort og krævet det. Lovens Formaaalsparagraf udtaler:

„at Hensigten er at drive Slagteri med dertil hørende Virksomheder, saa det kunde være til Fordel for Oplandets Landbrugere“.

Generalforsamlingen valgte derefter til Medlemmer af Bestyrelsen:

Forpagter *Theilmann*, Hvidkilde,
 „ *O. Petersen*, Valdemar Slot,
 Gaardejer *J. R. Hundskov*, Hesselager,
 „ *Hans Lundsgaard*, Trunderup,
 Amsraadsmedlem *Jørgensen*, Simmerbølle.

Som Revisorer:

Fuldmægtig *Sørensen*, Svendborg,
 Købmand *Sauerberg*, „

Til Voldgiftsmand: Gaardejer *Niels Madsen*, Vejstrup,
 med Møller *P. Feldthusen*, Staus Mølle, som Suppleant.

Desuden valgte Generalforsamlingen et saakaldt Repræsentantskab af interesserede Mænd indenfor Slagteriets Opland til at bistaa Bestyrelsen og varetage Slagteriets Interesser paa deres Egn.

Følgende Mænd valgtes:

Gaardejer *Laurits Madsen*, Dunkær, Ærø.
 „ *Chr. Lauritsen*, Albertslykke.
 „ *Jacob Foged*, Bjerreby.
 „ *Niels Bønløkke*, Vornæs.
 „ *Jens Peter Rasmussen*, Skaarup.
 „ *Jørgen H. Sloth*, Staagerup.
 „ *Niels Petersen*, Ellerup.
 „ *Hans Borgesen*, Boholt.
 „ *Niels Hansen*, jun., Egebjerg.
 „ *Peter Juhl*, Sørup.
 „ *Jens la Cour*, Tved.
 „ *Hans Chr. Rask*, Høsehaven.
 „ *L. Andersen*, Lejbølle, Langeland.

Mejerib. *L. Rasmussen*, Skrøbeløv, „
 Møller *Hansen*, Henninge, Langeland.

Straks efter Generalforsamlingen holdt den nyvalgte Bestyrelse Møde og konstituerede sig med Forpagter *Theilmann*, Hvidkilde, som Formand, en Stilling, han gennem de 25 Aar har beklædt med Ære.

Til Direktør antog Bestyrelsen den hidtilværende Leder af Aktieslagteriet, Hr. *Kr. Kristoffersen*, og hans Løn fastsattes til 3000 Kr. aarlig plus 5 pCt. af Nettoudbyttet. Slagteriet overtoges og begyndte Virksomheden den 1. Januar 1897.

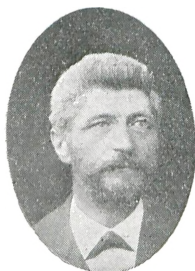
I et senere Møde nedsattes et saakaldt Forretningsudvalg, der kom til at bestaa af:

Formanden,
Forpagter *Theilmann*, Hvidkilde.
„ *O. Petersen*, Valdemar Slot.
Direktør *Kr. Kristoffersen*.

Slagteriet gik nu sin jævne Gang Aaret rundt, og da dette var til Ende, kunde Ledelsen give Generalforsamlingen den glædelige Meddelelse, at der var slagtet 12,894 Stk. Svin, og at der kunde udbetales et Overskud af 26,614,93 Kr. eller 2,07 Kr. pr. leveret Svin.

Slagteriets første Periode.

Det vilde være meget fristende at gennemgaa Slagteriets Udviklingshistorie Skridt for Skridt gennem Aarene, men da vi saa i høj Grad vilde komme til at gaa udenfor de Rammer, som engang er fastsat for dette lille Skrifs Omfang, skal vi afholde os derfra og kun for den første Periode anføre, at det blev bestemt, at der hver Slagtedag skiftevis skulde møde to af Andelshaverne for at kontrollere Vejningen. Hensigten hermed var aabenbart at afvæbne noget af den Kritik, der kom frem straks over for stort Slagtesvind, men det viste sig efterhaanden vanskeligt at gennemføre denne Bestemmelse, idet det ofte hændte, at de tilsagte Andelshavere ikke mødte, og efterhaanden ophørte det ganske af sig selv.

Gaardejer *Jacob Foged*,
Bjerreby.

I Bestyrelsens Sammensætning skete der i den første femaarige Periode kun den Forandring, at Forpagter *O. Petersen*, Valdemar Slot, paa Grund af Bortrejse fra Egnen fratraadte og erstattedes af Gaardejer *Jacob Foged*, Bjerreby.

Da den første Periode udløb den 1. Januar 1902, afholdtes der allerede i Januar 1901 et Møde mellem Bestyrelsen og Repræsentantskabet for at drøfte en eventuel Fortsættelse af Slagteriets Drift under en eller anden Form, og man vedtog her at lade afholde en Del Møder omkring i Sognene for at sondere Stemningen herfor blandt Leverandørerne og for at faa en begrundet Mening, om Sagen kunde realiseres.

Man vedtog endvidere her ved dette Møde at lade Slagteriet med tilliggende Grunde vurdere af to uvildige Mænd for at have fast Grund at bygge en Agitation for Sagen op paa.

Hertil valgtes

d'Hrr. *Wendelbo Madsen* og Direktør *Andkjær*, og efter at disse to Herrer havde afsluttet deres Arbejde, blev deres Beregninger fremlagt i et nyt Møde, der afholdtes i Maj Maaned samme Aar. Bestyrelsen traadte nu i Forhandling med Repræsentanter for det gamle Aktieselskab om Køb af Ejendommen og i en senere fremsendt Skrivelse tilbød disse at virke for Slagteriets Salg til Andelsselskabet paa følgende Betingelser:

- 1) Slagteriet med hele Grunden ud til Christiansmindevej tilbødes til en Pris af 90,000 Kr. eller
- 2) Slagteriet med den lille Grund til en Pris af 65,000 Kr. I begge Tilfælde skulde Andelsselskabet afholde alle Overdragelsesomkostningerne.

Paa dette Tilbud svarede Bestyrelsen, at den var villig til at virke for Slagteriets Køb til en Pris af henholdsvis 85,000 og 55,000 Kr., men da der ikke opnaaedes Enighed mellem Parterne, indkaldte Bestyrelsen Repræsentantskabet til et nyt Møde for at høre dets Stilling dertil.

Efter en længere Forhandling om Sagen vedtog man at udsende en Deklaration til Underskrift til alle Andelshaverne, hvori disse forpligtede sig til fremdeles at levere deres Svin til Andelsslagteriet paa samme Betingelser som hidtil og at underkaste sig de Regler som en senere Generalforsamling maatte fastsætte ogsaa med Hensyn til den økonomiske Garanti.

Ved en ekstraordinær Generalforsamling, som afholdtes den 27. Juli 1901, stillede Bestyrelsen saa Forslag om at købe Slagteriet enten med den store eller den lille Grund, for saavidt der inden 1. November blev tegnet 10,000 Andelssvin paa de i Deklarationen nævnte Betingelser.

Dette Forslag vedtoges enstemmigt og for at fremme Arbejdet mest muligt med Tegning af Svin valgtes der to Mænd fra hver By til at bistaa Bestyrelsen og Repræsentantskabet.

Dette store Udvalg valgte senere et snævrere Agitationsudvalg, hvori nedennævnte fik Sæde:

Forpagter *E. Langhorn*, Heldagergaard,

Gaardejer *Niels Larsen*, Lykkensprøve,

„ *Hans Hansen*, Lakkendrup,

„ *Hans Chr. Rask*, Høsehaven,

Møller *E. Brandt*, Hesselager,

Forpagter *R. Christiansen*, Brænderupgaard.

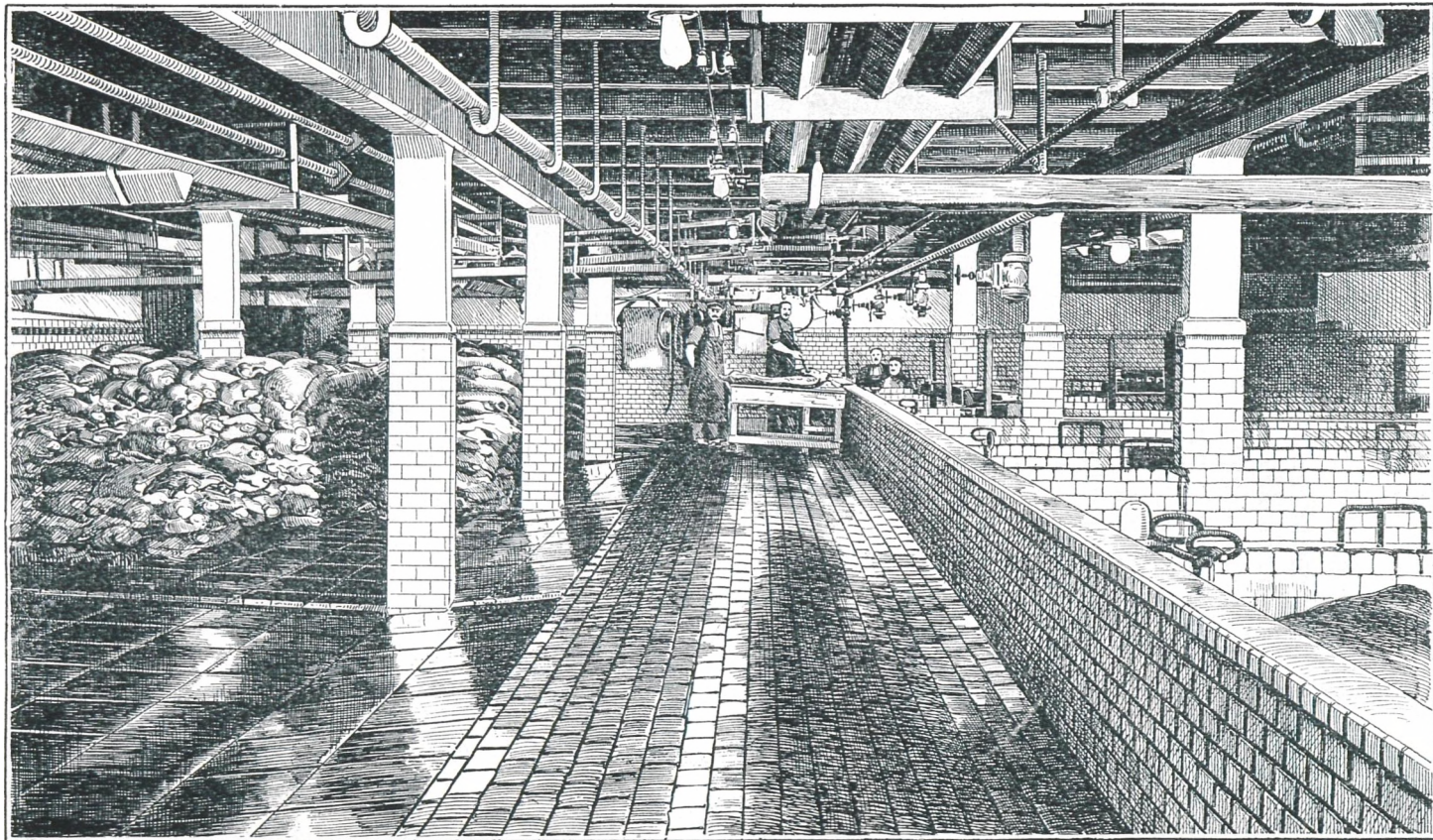
Agitationsudvalget delte Oplandet imellem sig, og der blev i saa godt som hvert Sogn holdt Agitationsmøder, hvorfra mange muntre Episoder kunde fortælles, om Pladsen tillod det.

Lørdag den 30. November holdtes der atter en ekstraordinær Generalforsamling for at tage Stilling til et fra Aktieselskabet modtaget Tilbud om Leje af Slagteriet for et Aar, fra 1. Januar 1902 til 31. December samme Aar, mod et Vederlag af 4 pCt. af Aktiekapitalen og $\frac{1}{2}$ pCt. af Omsætningen paa alle Andelssvinene, som beregnes efter Svinenes Indkøbspris.

Dette Forslag vedtoges enstemmigt for saa vidt, at alle Andelshaverne

- 1) erkendte deres Leveringspligt for 1902 og
- 2) tiltræder en senere Generalforsamlings Beslutning om, naar Lejemaalet er udløbet, paa Grundlag af den samme Aar underskrevne Deklaration, at købe eller oprette et Slagteri i Svendborg.

Aaret efter, den 15. November 1902, holdtes der atter Generalforsamling, og her kunde Formanden give den glædelige Meddelelse, at der nu var tegnet 10,125 Andelssvin, hvorved Grundlaget for Slagteriets Køb var bragt til Veje, og det vedtoges derefter ogsaa aldeles enstemmigt at købe Slagteriet eller at oprette et Andels-slagteri i Svendborg.

Saltkælder.

Generalforsamlingen valgte et Udvalg, bestaaende af:

Husmand *Jørg. Chr. Poulsen*, Staagerup,

Gaardejer *Hans Hansen*, Lakkendrup,

„ *Niels Larsen*, Lykkensprøve,

„ *Laur. Christensen*, Albertslykke, og

Forpagter *R. Christiansen*, Brænderupgaard,

til sammen med Bestyrelsen at indlede og eventuelt afslutte Forhandlingerne med Aktieselskabet om Køb af Slagteriet mod en senere Generalforsamlings Approbation.

Nogle Dage efter indlededes Forhandlingerne med Aktieselskabets Bestyrelse, og man enedes endelig der om Slagteriets Salg og Køb paa følgende Betingelser:

- 1) Slagteriet overdrages af Aktieselskabet til Andels-selskabet med den store Grund efter Kort, udstedt i 1901, for en Sum af 87,500 Kr.
- 2) Hele Købesummen udbetales kontant i Juni Termin 1903, og Overdragelsen finder Sted 1. Januar samme Aar.
- 3) Alle Omkostningerne ved Handelen deles mellem Køber og Sælger.

Denne Handel approberedes saa endelig af en Generalforsamling, der afholdtes 20. December 1902, og hermed er første Afsnit af Slagteriets Historie til Ende. Egnens Landmænd stod nu ved deres Ønskers Maal og var blevet Ejere af Slagteriet.

Slagteriets anden Periode.

Købet af Slagteriet ved den foran nævnte Generalforsamling blev aldeles enstemmigt vedtaget, ligesom der ogsaa vedtoges nye Love, hvori det blandt andet hedder, at enhver, der overfor Andelsselskabet tegner sig for sin Produktion af Svin, er Andelshaver mod at underskrive en Deklaration, ved hvilken han dels anerkender sin Leveringspligt og dels tegner sig som Garant i Forhold til sit Hartkorn for den til Slagteriets Køb og Drift efter Bestyrelsens Skøn fornødne Kapital.

Bestyrelsen bestaar af 12 Medlemmer, hvoraf 3 afgaar skiftevis hvert Aar; den antager og afskediger Direktør, Bogholder og Slagtemester, men den maa ikke uden en Generalforsamlings Samtykke sælge eller købe faste Ejendomme.

Lovene bestemmer videre, at enhver Andelshaver har Ret til $\frac{1}{2}$ Aar før Udgangen af den første tiaarige Periode, regnet fra 1. Januar 1903, at udmelde sig af Slagteriet, men er saadan skriftlig Udmeldelse ikke rettidig modtaget, har Bestyrelsen Lov at betragte vedkommende som Andelshaver i de følgende 5 Aar, idet hver af de efterfølgende Perioder er sat til 5 Aar.

Om Afregningen af Svinene bestemmer Slagteriets Love følgende:

Enhver Andelshaver modtager ved Leveringen af Svinene et à Konto-Beløb. Svinene vejes straks efter Slagtingen, og der fradrages fra denne Vægt 3 pCt. Afregningen for slagtet Vægt sendes hurtigst

muligt til hver enkelt Leverandør, som samtidig tilstilles det overskydende Beløb med Fradrag af 1 Kr. pr. leveret Svin, som tilbageholdes til Afdrag paa Slagteriets Gæld.

Efter at alle Driftsomkostninger er afholdte, Afdraget, som ovenfor nævnt sket, og det nødvendige henlagt til et Reservefond, udbetales Resten af Overskudet til Andelshaverne i Forhold til den slagtede Vægt af de leverede Andelssvin.

Bestyrelsen bestemmer, hvor meget der hvert Aar skal henlægges til Reservefondet, dog maa der intet Aar henlægges mere end $\frac{1}{2}$ pCt. af Aarets Omsætning.

Naar Reservefondet har opnaaet $\frac{1}{4}$ af Anlægs- og Driftskapitalens Størrelse, kan denne Bestemmelse helt eller delvis ophæves.

Pengeforholdenes Ordning.

Det Beløb, som tilbageholdes til Afdrag, 1 Kr. pr. Svin, opføres for hver Andelshaver i hans Kontrabog ved hver Aarsopgørelse i et samlet Beløb og forrentes med 4 pCt. fra Regnskabsaarets Afslutning. Renten for det følgende Regnskabsaar udbetales samtidig med Overskudet for samme Aar. Efter den tjaarige Periodes Udløb udstedes der for ovennævnte Beløb Andelsbeviser i lige store Beløb, delelig med fem, som ligeledes forrentes med 4 pCt. p. a. og er uopsigelige fra Kreditors Side, — de kan ikke afhændes uden Bestyrelsens Samtykke — det muligt overskydende Beløb føres i ny Regning og ligeledes de Beløb, der ikke naar Andelsbevisernes Størrelse.

Saasnart 90,000 Kr. af Anlægs- og Driftskapitalen er afdraget — dog ikke før den tjaarige Periode er udløbet — udtrækkes der aarlig i hver Januar Maaned af disse Andelsbeviser til Indfrielse — efter deres Værdi ifølge nedenstaaende — et Beløb, svarende til den Sum, som i sidst afsluttede Regnskabsaar er indskudt af Andelshaverne.

Andelsbeviserne udstedes med fortløbende Nr. og

Serie, første Serie for 10 Aar, anden Serie for 5 Aar og de følgende ligedan.

Udtrækningen foretages af Notarius publicus.

Til Udregning af Andelsbevisernes Værdi efter Periodens Udløb takseres Slagteriet med Tilbehør af 2 Mænd, hvoraf Slagteriets Bestyrelse vælger en og den nærmest forudgaaende Generalforsamling en, hvorhos Formanden fungerer som Opmand.

Alle Selskabets Aktiver ejes af Andelshaverne i Forhold til det Beløb, hver især har staaende paa Andelsbevis og paa Kontrabog.

Ingen Andelshaver hæfter personlig ud over de af ham ifølge Selskabets Love paalagte Forpligtelser for Selskabets Gæld og iøvrigt kun med hans Andelsbevis' Værdi og hans ifølge Kontrabogen tilgodehavende Beløb.

Denne Ordning af Pengeforholdene maa anses for aldeles ideel og efterlignelsesværdig for mange Andelsforetagender. Den muliggør Tilvejebringelsen af den nødvendige Kapital ved Andelshavernes egne Midler, og man undgaar at rejse store Driftsmaal.

Den ene Krone pr. Svin, der tilbageholdes, udbetales efterhaanden til alle ved Udtrækningen af Notarius publicus, og Kredsløbet foregaar da aldeles normalt og regelmæssigt.

Handels- og Landbrugsbanken, der straks financierede Foretagendet, har altid siden været dets gode Bankforbindelse.

Generalforsamlingen valgte derefter følgende Bestyrelse:

- Forpagter *Theilmann*, Hvidkilde,
- Amtsraadsmedlem *Jørgensen*, Simmerbølle,
- Gaardejer *Hans Hansen*, Lakkendrup,
- „ *Niels Larsen*, Lykkensprøve,
- „ *Hans Lundsgaard*, Trunderup,
- Husmand *Jørg. Kr. Poulsen*, Staagerup,
- Forpagter *Rs. Christiansen*, Brænderupgaard,
- Gaardejer *Laur. Christensen*, Albertslykke,
- „ *Jakob Foged*, Bjerreby,

Gaardejer *Fr. Hansen*, Klausebølle,
 „ *Hans Chr. Rask*, Høsehaven,
 „ *J. R. Hundskov*, Hesselager.

Til Revisorer valgtes:

Bankkasserer *A. Sørensen*, Svendborg.
 Handelsagent *Sauerberg*, „

og til Voldgiftsmand:

Gaardejer *Niels Madsen*, Vejstrup.

Slagteriet gik nu ind i en Række rolige Arbejdsaar, hvor Produktionen stadig steg, saaledes at den Frygt, der før Slagteriets Køb saa ofte kom til Orde Mand og Mand mellem — at en stor Del af de tegnede Svin kun eksisterede paa Papiret — grundig blev gjort til Skamme.

Det viste sig derfor ogsaa snart nødvendigt at foretage forskellige

Udvidelser.

Allerede i 1904 byggedes den store og smukke Administrationsbygning, der som bekendt ikke alene indeholder Kontorer og Mødesal, men ogsaa Butikslokale samt paa 1. Sal Lejlighed til Direktøren.

Med de Begreber vi nu har om Bekostningen ved at bygge, har det sin Interesse at se, at denne store Bygning den Gang opførtes for 26,500 Kr.

Senere er der gentagne Gange foretaget betydelige Forbedringer, Udvidelser og Ombygninger. Da Slagterierne gik over til Karsaltning og Maskinkøleanlæg, nødvendiggjorde dette betydelige Omforandringer og Udvidelser af Bygninger, og allerede i 1907 blev den nuværende praktiske og meget smukke Saltkælder indrettet. Samtidig blev der ogsaa installeret Elektricitet.

Nogle Aar senere, i 1910, vedtoges det at oprette en Blodfoderfabrik, og atter et Par Aar efter udvidedes og ombyggedes Svinestalden, ligesom der ogsaa foretoges ret betydelige Omforandringer i selve Slagteriet.

I 1915 byggedes den store nye Destruktionsanstalt, der nu er stærkt benyttet, og endelig i 1921 gik Slagteriet

over til at anvende mekaniske Anordninger ved Slagtingen, saaledes at Svinene ved en Stikelevator hæves i jævn, blød Bevægelse op paa Glidestangen, hvorved Dyrene undgaar unødvendige Lidelser. Efter at Grisen er stukket, tages den ved et mekanisk Apparat af Glidestangen og lægges i Skoldekarret. Fra Skoldekarret tages Grisen af Skrabemaskinen op i denne, der arbejder Haarene af den.

Dette Anlæg, der er projekteret og udført af Ingeniør *Th. Gerstrup* i København, viser sig at arbejde udmærket — specielt Skrabemaskinen — der er Ingeniørens egen Opfindelse, gør et glimrende Arbejde, saaledes at der nu kan slagtes 90 Svin i Timen mod før 50—60 Stk.

De forskellige Ombygninger og Anordninger, der i Aarenes Løb er foretaget, har Arkitekterne *Carl Madsen* og *Wendelbo Madsen* givet Tegninger til.

Efter disse forskellige Ombygninger, Udvidelser og Nybygninger stod Slagteriet saaledes Andelsselskabet i en Sum af 443,954 Kr., hvorpaa i Aarenes Løb er afdraget 150,000 Kr., saaledes at Slagteriet nu ved 25 Aars Jubilæet staar bogført for en Sum af 293,954 Kroner, men er ogsaa i sin nuværende Skikkelse et fuldt ud moderne og i alle Henseender konkurrencedygtigt Slagteri.

Slagteriets indre Anliggender

varetages jo af Bestyrelsen, og det er da ikke ligegyldigt, hvorledes denne er sammensat, eller hvor ofte den skifter sine Medlemmer.

Vi tror, det har været til Slagteriets Gavn, at unødvendig Skiften indenfor Bestyrelsen ikke har fundet Sted, og det har da først og fremmest været af overmaade stor Værdi, at den samme Mand,

Forpagter Theilmann,

har staaet i Spidsen for denne i de forløbne 25 Aar.

Ubestridt fra alle Sider har Forpagter *Theilmann* været Slagteriets Enhedsmærke. Med den største

Interesse har han varetaget sit ingenlunde altid lette Hverv. Med overlegen Dygtighed, med den største Hensyntagen til alle Sider, og dog alligevel med fast Haand, har han ledet alle de store Generalforsamlinger. Paa en udmærket forstaaelig kort og klar Maade har han hvert Aar kunnet gøre Rede for Slagteriets Drift, og det faldt ham let, fordi han var vokset sammen med sit Slagteri; man følte, det var ikke Manden med det overfladiske Kendskab til de Sager, han talte om, men derimod en Mand med det mest indgaaende Kendskab til selv de mindste Enkeltheder.

Det blev ogsaa en Vinding for vort Slagteri, at dets Formand efterhaanden kom ind i ledende Stillinger indenfor Slagteriernes store Fællesvirksomhed; thi han erhvervede sig derved et Kendskab til uhyre mange Forhold, som kom vort Slagteri tilgode.

Slagteriet vil da ogsaa nu ved 25 Aars Jubilæet vide ham Tak for det store og opofrende og uegennyttige Arbejde, han har udført gennem denne lange Række Aar.

Men ved sin Side har Forpagter *Theilmann* ogsaa gennem Aarene haft en Stab af dygtige og interesserede Bestyrelsesmedlemmer, som ikke alene har haft Forstaaelse af Andelssagens Betydning som regulerende Faktor i vort Forretningsliv, men som ogsaa, naar det fordredes — og det fordredes gentagne Gange — kunde se stort paa en Sag, som var deres Ansvar bevidst, og som ikke løb fra det, da det kneb.

Bestyrelsesmedlemmer.

Vi anfører nedenfor Navnene paa de Mænd, der gennem de forløbne 25 Aar har haft Sæde i Bestyrelsen:

1.	Forpagter <i>Theilmann</i> , Hvidkilde,	fra 1897—
2.	Gaardejer <i>J. R. Hundskov</i> , Hesselager	„ 1897—
3.	Forpagter <i>O. Petersen</i> , Valdemar Slot	„ 1897—1898,
4.	Amtsraadsmedlem <i>Jørgensen</i> , Simmerbølle,	„ 1897—1907,
5.	Gaardejer <i>Hans Lundsgaard</i> , Trunderup,	„ 1897—1914,
6.	„ <i>Jakob Foged</i> , Bjerreby,	„ 1898—1919,
7.	„ <i>Hans Hansen</i> , Lakkendrup,	„ 1902—

8.	Gaardejer <i>Niels Larsen</i> , Edelgaard,	fra 1902—
9.	Husmand <i>Jørg. Chr. Poulsen</i> , Staagerup,	” 1902—1914,
10.	Forpagter <i>Rasm. Christiansen</i> , Brænderup,	” 1902—1913,
11.	Gaardejer <i>Laur. Christensen</i> , Albertslykke,	” 1902—1920,
12.	” <i>Fr. Hansen</i> , Klaosebølle,	” 1902—1913,
13.	” <i>H. Chr. Rask</i> , Høsehaven,	” 1902—1909,
14.	” <i>Chr. J. Guldborg</i> , Vesterby,	” 1907—1916,
15.	” <i>P. Andersen</i> , Thurø,	” 1909—1917,
16.	” <i>Chr. Sørensen</i> , Lykkeby,	” 1913—1921,
17.	” <i>Niels Peter Nielsen</i> , Øksendrup,	” 1913—
18.	” <i>Niels Nordtorp</i> , Trunderup,	” 1914—
19.	” <i>Niels J. Petersen</i> , Staagerup,	” 1914—
20.	” <i>J. P. Fogedgaard</i> , Skrøbeløv,	” 1916—
21.	Sognefoged <i>P. Rasmussen</i> , St. Rise,	” 1917—
22.	Gaardejer <i>Hans Hansen</i> , Dinesgaard,	” 1919—
23.	” <i>Filip Filipsen</i> , Bregninge,	” 1920—
24.	” <i>L. Larsen</i> , Mileskovgaard,	” 1921—

Direktørerne.

Da Andelsslagteriet blev oprettet i 1897 antoges som tidligere nævnt Hr. *Kr. Kristoffersen* til Direktør.

Kristoffersen havde allerede den Gang styret Aktieslagteriet i nogle Aar og blev i en forholdsvis lang Aarrække Andelsslagteriets dygtige Leder, der blev Vidne til Slagteriets store Opgangsperiode.

I 1918 afløstes han af Direktør *Aagaard*, der i nogle Aar havde været Leder af Skelskør Andelsslagteri. Man nærrede store Forventninger til denne unge Mand, hvis grundige Uddannelse, saavel i praktisk som i merkantil Henseende, gav de bedste Løfter, men desværre bortrev „den spanske“ ham efter kun 1½ Aars Arbejde her.

Direktør Aagaard afløstes af den nuværende Indehaver af Stillingen, Hr. *Aage Larsen*, der i 12 Aar havde været

Direktør
Kr. Kristoffersen.

Direktør *Aagaard.*

ansat som Bogholder paa vort Slagteri og forøvrigt har faaet sin hele Uddannelse her.

Direktør *Aage Larsen.*

Kontorpersonalet

er selvfølgelig undergaaet en Del Forandringer i Aarenes Løb.

Af *Bogholdere* har virket nuværende Direktør *Østergaard*, Hjørring, nuværende Direktør *Larsen*, Nr. Sundby, nuværende Direktør *Madsen*, Brønderslev, samt Hr. *Carl Hansen*, Svendborg.

Kontorpersonalet bestaar for Tiden af Kasserer *Birkedal-Nielsen*, Fru *la Cour*, der med en Afbrydelse af $3\frac{1}{2}$ Aar har virket her siden 1904, *Adelhardt Holgersen*, *Harry Rasmussen* og Fru *Christiansen*.

Revisionen

har altid været i kyndige Hænder. I de første Aar indtil 1910 fungerede Handelsagent *Sauerberg* og Bankkasserer *Sørensen*. Da den sidstnævnte døde, og man stod overfor et nyt Valg, afløstes Hr. *Sauerberg* af Bogholder *Lundsgaard*, medens Hr. *Sørensen*'s Plads overtoges af Amsraadsmedlem *Povl Rasmussen*, Kirkeby, der endnu beklæder Stillingen. I 1918, da Hr. *Lundsgaard* forlod Byen, valgtes Hr. *Sauerberg* atter ind i Revisionen, hvor han endnu har Sæde.

Voldgiftsmændene

har haft det letteste Hverv, idet de aldrig nogen Sinde har været i Funktion.

Gaardejer *Niels Madsen*, Spilborg, fungerede fra Slagteriets Oprettelse til Aaret 1910, da han afløstes af Forpagter *P. Rasmussen*, Brændeskovgaard, der endnu beklæder denne Stilling.

Som Suppleanter for Voldgiftsmændene har Rentier *P. Feldthusen* virket i de første Aar. Han afløstes af

Forstander *Lunde*, Skaarup Landbrugsskole, der ved sin Bortrejse fra Egnen efterfulgtes af Konsulent *M. Helm*.

Arbejderstaben

har altid bestaaet af solide og dygtige Folk, hvoraf mange er bleven gamle i Gaarde.

Saaledes kan Slagtemestrene *J. P. Sørensen* og *C. Christensen* ogsaa nu fejre 25 Aars Jubilæum i Slagteriets Tjeneste.

Maskinmester *A. Jørgensen* blev ansat i Aaret 1910, og flere af Arbejderne kan se tilbage paa mange Aars Arbejde i Slagteriets Tjeneste; et talende Vidnesbyrd om det gode Forhold, der altid har bestaaet mellem disse og Ledelsen.

Ialt beskæftiges der paa Slagteriet og de dertil knyttede Virksomheder 35 Arbejdere.

Slagteriets Butikker og Udsalg.

Fra første Færd fandt Detailsalget Sted i det gamle Ekspeditionslokale i selve Slagteriet, men da Administrationsbygningen opførtes i 1904, blev der indrettet en stor, smuk Butik i denne ud til Gaden.

Faa Aar efter oprettedes der et Udsalg i et lejet Lokale paa Torvet, det samme, der nu har til Huse i Kurvemager Hansens Ejendom, og yderligere er der oprettet et Udsalg i Rudkøbing.

Det er en betydelig Omsætning, der her har fundet Sted. Vi anfører, at

Butikken paa Slagteriet i 1921 omsatte for	123,550	Kr.
” ” Torvet ” ” ” ”	193,900	”
” . i Rudkøbing fra Maj til Nytaar	31,050	”

ligesom *Pølsefabrikken* samme Aar har haft en Omsætning af 233,169 Kr.

Slagteriets Produktion.

Aar.	Antal Svin.	Omsætning.		Efterbetaling.		Pr. Gris.	
		Kr.	Øre.	Kr.	Øre.	Kr.	Øre.
1897	12,894	663,476	90	26,614	93	2	07
1898	11,331	584,262	70	9,162	73	0	81
1899	14,524	648,882	71	24,135	86	1	66
1900	13,539	748,450	40	38,719	73	2	86
1901	11,564	700,609	84	29,844	14	2	58
1902	13,359	795,623	09	31,409	30	2	35
1903	19,397	1,071,025	15	47,814	83	2	46
1904	24,460	1,216,823	00	86,775	94	3	54
1905	22,546	1,317,745	24	81,188	83	3	60
1906	20,645	1,279,903	75	50,488	80	2	45
1907	25,564	1,538,242	89	98,676	87	3	86
1908	32,373	1,815,927	78	140,863	86	4	35
1909	28,994	1,998,529	84	193,290	34	6	67
1910	27,775	2,107,829	05	167,006	19	6	01
1911	33,724	2,200,092	22	163,196	73	4	84
1912	40,181	2,899,489	37	274,621	67	6	83
1913	43,973	3,538,798	15	272,889	81	6	21
1914	58,829	4,499,686	62	370,286	85	6	29
1915	53,982	5,989,242	57	382,561	13	7	08
1916	55,529	7,870,071	73	763,666	68	13	75
1917	53,755	6,857,934	52	238,082	16	4	43
1918	5,457	855,299	53	44,062	80	8	07
1919	6,362	2,177,795	05	35,932	08	5	65
1920	14,854	4,781,190	77	176,029	92	11	85
1921	30,336	7,055,452	48	260,832	87	8	60
Ialt	675,947	65,212,385	35	4,008,155	05		

Virksomheden udad til.

Det er jo selv sagt et Slagteris Opgave, ogsaa udadtil, at støtte de offentlige og private Foranstaltninger, der sættes i Gang for at fremme Avlen, idet Slagteriet saa direkte som muligt er interesseret i, at der i dets Opland findes et godt Avlsmateriale, der kan afgive Svin af en god Kvalitet, og til denne Sags Fremme har vort Slagteri mange Gange og paa mange Maader ydet gode Bidrag.

I mange Aar har Slagteriet saaledes udsat Ærespræmier til de bedste Orner af Yorkshirerace og Søer af dansk Landrace ved samtlige Dyrskuer indenfor Amtets Grænser.

Svendborg Amts landøkonomiske Selskab,
Landboforeningen for Svendborg og Omegn,
Nyborg Omegns Landboforening,
Langelands landøkonomiske Forening,
Nordlangelands Landboforening og
Ærø Landboforening

har nydt godt af denne Foranstaltning, og disse Præmier har ikke været uden Betydning.

I mange Aar har Slagteriet udstationeret Orner af Yorkshirerace blandt Andelshaverne, hvor saadant var paakrævet, og Betingelserne var mere end favorable, idet Ornerne efter 2 Aars Forløb blev Foderværtens Ejendom, men der er heller ikke Tvivl om, at disse Penge blev givet godt ud og er kommen hjem med Renter.

Da Landboforeningen for Svendborg og Omegn i 1917 oprettede en privat Forsøgsstation for Svineavl, gik den ikke forgæves, da den henvendte sig til Slagteriet om Støtte til denne Sag, og til den offentlige Svineavls Fremme bidrager Slagteriet i Lighed med andre.

Der vil i de kommende Aar blive god Brug for al den Støtte, der kan faas, til alt saadant; thi Krigsaarene var ikke gode for Svineavlens at komme igennem; meget godt og formaalstjenligt Arbejde for denne Bedriftsgrens Forbedring maatte standse og er vanskeligt at faa i Gang igen.

Pjecer om Svineavlens rette Ledelse og om Svinenes mest økonomiske Fodring er der til forskellige Tider uddelt i tusindvis af.

Destruktionsanstalten har bragt en haardt tiltrængt Konkurrence ind i Handelen med selvdøde Svin og Kreaturer, og Produktet fra denne — Kød og Benmelet — blev for de Leverandører, der købte det, et godt og værdifuldt og billigt Hjælpemiddel i Kampen mod Stivsygen og Bensitygen.

Slagteriet selv har mange Gange gennem Aarene været et udmærket og stærkt benyttet Undervisningssted for de unge Landmænd, der skulde lære at kende Forskel paa gode og daarlige Svin og paa Flæsk af god og daarlig Kvalitet.

Og sidst, men ikke mindst: vort Slagteri blev det gode Bindeled mellem over 4000 af Egnens store og smaa Landmænd, det, der saa haardt tiltrængtes for 25 Aar siden, og det, vi vel nu daarligst kunde undvære.

Vel har det ikke været idel Lovsang, der har lydt ved Generalforsamlingerne, og vel lød der ogsaa en Gang imellem Røster udefra, at Andelsslagteriet kunde ikke konkurrere med Privatslagterierne, eller at private Opkøbere betalte Overpris for Svinene, og vel fortæller Slagteriets Bøger ogsaa ved enkelte Lejligheder om Andelshavere, der svigtede deres en Gang givne Løfte og lod sig forlede til at unddrage *deres eget* Slagteri de Svin, uden hvilke det ikke kan bestaa, men det er jo kun den gamle Historie om igen, som vi atter og atter oplever, at der altid vil være enkelte, der fisker i rørt Vand, og enkelte, der giver Sammenhold og afgivne Løfter en god Dag, hvis der kan vindes nogle Kroner ved at knibe uden.

om, — men *det var dog kun Undtagelserne*. Reglen var, at Egnens Landmænd, store som smaa, trofast har holdt sammen om deres Slagteri i gode og i onde Dage, og derved skabt det en Position, som de har Grund til at være stolte over.

Fremtidsudsigterne.

Vi kan ikke slutte denne korte historiske Oversigt uden ogsaa at berøre det Spørgsmaal, der optager alle Landmænds Sind, *hvad vil Fremtiden bringe?*

Vil Flæskepriserne holde sig, saa Produktionen bliver rentabel?

Kan vi bevare det gode Marked, vi nu i saa mange Aar har haft i England, eller, er der Udsigt til nye Markeder andre Steder, hvortil vi kan sende noget af vor Overflod?

Saadan spørges der jo med Ængstelse overalt, og Frygten for, at Spørgsmaalene ikke er saa lige til at besvare eller kan besvares med et afgjort ja er vel Skyld i, at alt for mange Svinestalde ikke endnu er fyldte.

Vi indrømmer, at det er vanskeligt at give et begrundet Svar herpaa, men tror dog, det vilde være uklogt at blive nervøse. Aarene har lært os, at Svingningerne paa Flæskepriserne har været store, saa der har været enkelte Tider, hvor Produktionen har været urentabel, men i det lange Løb — taget over et langt Aaremaal — har Flæskeproduktionen alligevel været en særdeles lønnende Forretning.

Vi sætter vor Lid til, at det ikke er Luksusvarer, dansk Landbrug producerer — for saa kunde det se galt

nok ud for os — *men det er Mad*, og i en Verden, hvor Tusinder og atter Tusinder af Mennesker sulter, maa der være Brug for alt den Mad, der kan skaffes, det er jo ogsaa nærmest Fordelingen, der volder Vanskeligheder.

Men har det før i Tiden altid været fremhævet saa stærkt for os, at det, *vi* maatte tilstræbe for at bevare Markedet og Kunderne, var at levere *det fineste Mærke*, det som tilfredsstillede vore nye Kunders Smag, saa har dette Krav til os alligevel aldrig lydt med større Berettigelse end *nu*. Vort Land kan i Kraft af sin Lidenhed aldrig nogensinde vente at gøre sig gældende ved en Masseproduktion, men ene og alene i Kraft af, at det, vi leverer er en *Kvalitetsvare*, og for saa vidt det kan siges med Sandhed, at vort Flæsk er dette, tror vi, at Fremtiden ogsaa vil vise os, at det er den engelske Kunde ogsaa villig til at betale en Ekstrapris for.

Mon ikke det vil komme til at gaa saadan, at der i Fremtiden vil blive fordret mere *Kvalitetsarbejde* af os alle, saavel af Land og Folk som af den enkelte; vi synes, der er meget, der tyder derpaa, men hertil staar vi ogsaa for denne Bedriftsgrens Vedkommende bedre rustet, end for 25 Aar siden.

Vi har paa vore Avlscentre et fortrinligt Avlsmateriale at bygge paa, vi har lært at kende de enkelte Svin-slægters Afstamning, deres Anlæg og Egenskaber; vi har gennem vore Forsøgsstationers Arbejde faaet at se, hvilken Rolle Trivligheds- og Kvalitetsspørgsmaalet spiller for et godt økonomisk Resultat.

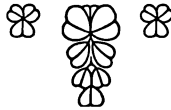
Vi har ganske anderledes solide Erfaringer at bygge paa nu end for 25 Aar siden; vi har bedre og sundere Stalde, og vi er vel heller ikke gaaet tilbage i Dygtighed i at røgte og pleje vore Svin, saa vi har Betingelser for at kunne præstere et *Kvalitetsarbejde*, lad os da saa ogsaa vise, at der i de næste 25 Aar skal sættes Spor paa dette Omraade her paa Svendborgengen, som skal kendes.

Men for at dette skal naas, maa hver enkelt Andels-haver kende og erkende sin Pligt, ikke alene i dette, at

han skal levere sine Svin til *sit eget* Slagteri, men ogsaa i dette at skaffe det bedst mulige Produkt frem.

Det er vel en af al Sammenslutnings værste Skavanker, at der er for mange, der føler, at Ansvarer nu er taget bort fra deres Skuldre og lagt over paa den valgte Bestyrelse, men denne Opfattelse er saa urigtig og saa ødelæggende som vel mulig for et Andelsforetagende. Det maa være en af det kommende Slægtleds Opgaver at søge at faa hver enkelt i den store Fællesvirksomhed til at føle sit Ansvar, for,

naar hver sin Pligt ret gøre vil,
saa staar det vel i Huset til.

Den nuværende Bestyrelse.

Gdr. *J. R. Hundskov*,
Hesselager.

Gdr. *Hans Hansen*, Lakkendrup.

Gdr. *Niels Larsen*,
Edelgaard.

Gdr. *Niels P. Nielsen*,
Øksendrup.

Forpagter *Theilmann*, Hvidkilde.

Gdr. *Niels Nordtorp*,
Trunderup.

Gdr. *Niels J. Petersen*,
Staagerup.

Gdr. *J. P. Fogedgaard*, Skrøbelev.

Sognef. *P. Rasmussen*,
Store Rise.

Gdr. *Hans Hansen*,
Dinesgaard.

Gdr. *Philip Philipsen*, Bregninge.

Gdr. *L. Larsen*,
Mileskovgaard.

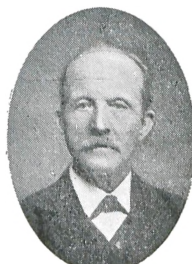
Forhenværende Bestyrelsesmedlemmer.

Forpagter *O. Petersen*,
Valdemar Slot.

Amtsraadsm. *Jørgensen*,
Simmerbølle.

Gdr. *Hans Lundsgaard*,
Trunderup.

Gdr. *Jakob Foged*.
Bjerby.

Hmd. *Jørg. Kr. Povlsen*,
Staagerup.

Forp. *R. S. Christiansen*,
Brænderupgaard.

Gdr. *Laur. Christensen*,
Albertslykke.

Gdr. *Fr. Hansen*,
Klausebølle.

Gdr. *Hans Kr. Rask*,
Hønsøhaven.

Gdr. *Chr. Guldborg*,
Vesterby.

Gdr. *P. Andersen*,
Thure.

Gdr. *Kr. Sørensen*,
Lykkeby.

Revision.

Bankkasserer *Sørensen*, Svendborg.

Handelsagent *Sauerberg*, Svendborg.

Veksellerer *Lunasgaard*, København.

Amtsraadsm. *Poul Rasmussen*, Kirkeby.

Voldgiftsmænd.

Gaardejer *Niels Madsen*, Spilborg.

Forpagter *P. Rasmussen*, Brændeskov.

Rentier *P. Feldthusen*, Villa Staus.

Forstander *Lunde*, Skaarup.

Konsulent *M. Helm*, Svendborg.

1897,

1922.